

การศึกษา

บทนิพนธ์ (๒)

มีทนะพาธาเป็นบทธะครพุดที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างเนื้อเรื่องขึ้นเองโดยทรงสมมุติให้เรื่องเกิดในอินเดียโบราณ หนังสือ “กวีวิจารณ์วรรณคดีไทยพร้อมประวัติและคำอธิบาย” ฉบับราชบัณฑิตยสถานอธิบายไว้ว่าเนื้อเรื่องของมีทนะพาธากล่าวถึงสุเทพณ์เทพบุตรซึ่งหลงรักเทพธิดามัทนาแต่นางไม่รักตอบแม้ว่าสุเทพณ์จะพยายามเพียงใดมัทนาก็ปฏิเสธจนทำให้สุเทพณ์โกรธและสาปนางให้จู่ดีไปเกิดเป็นดอกกุหลาบในแดนมนุษย์โดยมีข้อกำหนดว่า ในวันเพ็ญของทุก ๆ เดือน ดอกกุหลาบจะกลับเป็นหญิงสาวได้ ๑ วัน ๑ คืน ต่อเมื่อมีความรัก

มัทนาจึงจะครองเป็นหญิงสาวตลอดไปหากนางได้รับความทุกข์เพราะความรักแล้ววิงวอนต่อสุเทพณ์ สุเทพณ์จะถอนคำสาปให้นางกลับไปเป็นนางฟ้าตามเดิม

เมื่อมัทนาลงมาเกิดในโลกมนุษย์ พระฤๅษีกาละทรศินซึ่งมีอาศรมอยู่กลางป่าหิมะวันได้ขุดต้นกุหลาบไปปลูกไว้ที่อาศรม วันทีนางกลายเป็นมนุษย์ พระฤๅษีก็รักใคร่เลี้ยงดูนางเหมือนลูก วันหนึ่ง พระชั

เสนกษัตริย์แห่งกรุงหัสตินาปุระเสด็จประพาสป่าเพื่อล่าสัตว์และได้ตามกวางไปจนถึงอาศรมพระฤๅษี เมื่อได้พบนางมัทนาก็เกิดความรัก หลังจากทั้งคู่สานรักต่อกันมัทนาก็ไม่ต้องกลับเป็นดอกกุหลาบอีก ต่อมาพระชัเสนพานางกลับเข้าเมืองนางจึงขึ้นที่พระมเหสีเกิดความหึงหวงและแค้นใจที่พระชัเสนรักนางมัทนาจึงขอให้พระบิดาซึ่งครองแคว้นมครยกทัพมาตีกรุงหัสตินาปุระขณะเดียวกันก็ทำอุบายใส่ความว่ามัทนารักกับศูภางค์ทหารเอกของพระชัเสน พระชัเสนหลงเชื่อจึงสั่งประหารชีวิตทั้ง ๒ คนเสีย แต่เพชฌฆาตเกิดความสงสารจึงปล่อยทั้งสองไป ศูภางค์ออกไปรบและเสียชีวิตในสนามรบ ส่วนมัทนากลับไปที่อาศรมฤๅษีกาละทรศินแล้วทูลขอให้สุเทพณ์รับตนกลับสวรรค์ สุเทพณ์ขอให้นางรับรักพระองค์ก่อนแต่นางก็ยังคงปฏิเสธทำให้สุเทพณ์โกรธมากและสาปให้นางกลายเป็นดอกกุหลาบไปตลอดกาล

เมื่อพระชัเสนรู้ความจริงก็ออกตามหานางมัทนาแต่ไม่ทันการณ์นางได้กลายเป็นดอกกุหลาบไปเสียแล้ว พระชัเสนจึงนำต้นกุหลาบกลับไปยังเมืองหัสตินาปุระ.

อารยา กรมงคลจิต